

všetkých oprávnení autorových, plynúcich z práva autorského, lebo však »copyright« značí výhradné právo autorské, a znamená preto táto poznámka aj výslovný zákaz odtlačenia v iných novinách. Nemôže preto dovolacia žiadosť po tejto stránke obstať, tým viac, že ono ustanovenie § 24 odst. 1. resp. čl. 9. odst. 2. bolo by tak ako tak porušené aj tým, že žalovaná odtlačila sporné dielo bez udania prameňa.

Pokiaľ sa však týka výšky prisúdenej škody a ušlého zisku, nespoznal Najvyšší súd zákonného dôvodu, aby napadnutý rozsudok zmenil, účinnosti pozbavil alebo rozviazal. Vo skutočnosti ide tu o určenie škody podľa § 271 Osp. Odvolací súd mohol ju určiť aj bez pribrania znalca a ináč prisúdená suma nie je neprimeraná.

Čís. 14232.

O nároku na náhradu škody, vyvodzovanom z konania, resp. opomnutia orgánov žalovaného finančného eráru ako vymáhajúceho veriteľa v bernej exekúcii na pohľadávku žalobníka ako daňového dlžníka, má rozhodnúť súd všeobecne príslušný a nie krajský súd civilný v Prahe, príslušný podľa zák. č. 4/1918 Sb. z. a n.

(Rozh. z 8. III. 1935, R III 712/34.)

Súd prvej stolice spor pre sporuprekážajúcu okolosť podľa bodu 3 § 108 Osp. zastavil z dôvodu, že rozhodutie sporu patrí podľa zákona č. 4/1918 Sb. z. a n. pred krajský súd civilný v Prahe. — Rekurz ný súd usnesenie súdu prvej stolice zmenil a uložil mu, aby v spore ďalej pokračoval. Dôvody: Žaloba tvrdí, že žalujúci urbársky spolok verejnou dražbou predal Pavlovi G. ml. drevo na pni za 13.250 Kč s podmienkou, že G. nesmie drevo vyvážať z lesa, dokiaľ kúpnu cenu úplne nezaplatí. — Berný úrad v T. zabavil u G-a kúpnu cenu na daňové nedoplatky žalujúceho spolku. Keď G. začal drevo rúbať bez toho, že by bol niečo na kúpnu cenu podľa spomenutej podmienky zaplatil, upozornil žalujúci spolok berný úrad, aby znemožnil G-ovi vyvážanie dreva dokiaľ kúpnu cenu nezaplatí. Berný úrad toho nedbal, tak že G. všetko kúpené drevo vyviezol a predal bez toho, že by bol kúpnu cenu či už bernému úradu alebo žalujúcej strane zaplatil. Medzi časom žalujúca strana platila bernému úradu na daňový dlh 32.361 Kč 72 hal. — Štát zažaloval G-a na zaplatenie zabavenej kúpnej ceny 13.250 Kč, nadobudol pravoplatný rozsudok, na základe ktorého aj viedol exekúciu proti G-ovi avšak nepreviedol ju na prisúdenú istinu vôbec, ale len na útraty, kdežto na istinu (kúpnu cenu 13.250 Kč) ju zastavil z dôvodu, že zo sumy 32.361 Kč 72 hal., žalujúcou platenej, čiastku 13.250 Kč započítal, tak že oproti G-ovi nemal ďalej čo pohľadávať. — Žalujúca podala žalobu proti G-ovi na zaplatenie kúpnej ceny 13.250 Kč, ale spor prehrala, z dôvodu, že pre tú istú pohľadávku nadobudol už štát pravoplatný rozsudok, žalujúca nie je preto k sporu legitimovaná, keďže štát zabavením pohľadávky a jej prikázaním k vybraniu stal sa zákonným cesionárom. Po zaplatení 32.361 Kč 72 hal. žiadal berný úrad ešte zaplatenie 17.540

Kč 36 hal. za dlžné dane, úroky a útraty. Keď žalujúca upozornila, že má štát od G. 13.250 Kč, odmietlo to Generálne finančné riaditeľstvo uznať s odôvodnením, že pri platení 32.361 Kč 72 hal. žalujúca neoznačila, na ktoré dane to platí a že preto z platenej sumy čiastka 13.250 Kč bola použitá a zúčtovaná na tie dane, pre ktoré bola zabavená kúpna cena dreva per 13.250 Kč. Štát, ačkoľvek má proti G. pravoplatný rozsudok na 13.250 Kč, preca ho nenechal vykonať, ba exekúciu pre túto sumu zastavil. Tým spôsobili finančné úrady žalujúcej škodu v tom, že ani drevo ani kúpnu cenu dreva nedostala, lebo ju finančné úrady nezapočítali na dlžné dane žalujúcej, ačkoľvek ju mali zabavenú. Žiada 13.250 Kč, 5% úroky od 1. marca 1926 do 1. júna 1934 5.465 Kč 60 h. a na útratách, vzniklých jej v spore proti G., 3.271 Kč 98 hal. spolu 21.987 Kč 58 hal. Žalovaná strana vzniesla sporu prekážajúcu námietku podľa bodu 3. § 180 Osp., ktorej súd prvej stolice vyhovel a v dôvodoch napadnutého usnesenia uviedol, že nárok žalobný na náhradu škody založený je na protiprávnom konaní berného úradu v T., že je to nárok verejnoprávnej povahy, o ktorom rozhodovať je príslušný podľa zák. č. 4/1918 Sb. z. a n. krajský civilní súd v Prahe ako výlučne príslušný. — Podľa skutkového právneho základu, obsiahnutého v žalobe, ide nepochybne o uplatňovanie nároku, o ktorom majú rozhodovať súdy riadne. — Je rozhodujúcou otázkou, či ide v tomto spore o nárok proti štátu, vyvodzovaný z pomeru verejnoprávneho, t. j. pomeru, založeného úradným výkonom orgánu štátu ako nositeľa štátnej svrchovanosti. Nemôže byť pochybnosti, že štátne úrady, najmä berný úrad ako nositeľ štátnej svrchovanosti je oprávnený — ba povinný — z úradu vykonať exekúciu cieľom zabezpečenia a dobytia štátnych daní, tedy pohľadávok verejnoprávnych. Avšak žalujúca strana nezakladá žalobný nárok na tom, že snáď berný úrad exekúciu na pohľadávku, jej proti G. prislúchajúcu, vykonal protiprávne, ba uznáva, že berný úrad k exekúcii oprávnený bol. Vytýka však bernému úradu, že na opätovné upozornenie žalujúcej, že G. podľa podmienok kúpnej zmluvy kúpené drevo len vtedy môže vyvážať, keď celú kúpnu cenu zaplatí, lebo je nebezpečenstvo, že kúpna cena G-om zaplatená nebude, nič nedbal, drevo bez prekážky G-ovi vyvážať dovolil, tento drevo vyviezol a kúpnu cenu ani bernému úradu ani žalujúcej nezaplatil, ačkoľvek drevo predal. Zakladá tedy žalujúca strana svoj nárok na *opominutie určitej činnosti* berného úradu a síce činnosti, ktorá sa zakladala na kúpnopredajnej smluve, zjednanej medzi žalujúcou a G-om. Činnosť mala byť tá, aby berný úrad zabránil G-ovi vyvážať drevo, dokiaľ bernému úradu zabavenú kúpnu cenu dreva nezaplatí. Táto činnosť, správnejšie výkon oprávnenia, zo súkromoprávnej zmluvy vypývajúca, bezpochybné na strane berného úradu nemôže sa pokladať za úradný výkon orgánu štátu ako nositeľa štátnej svrchovanosti. Niet pochyby, že len čo zabavenie pohľadávky bolo vykonané (doručenie zápovedi žalujúcej a G-ovi. — a to žalujúca uznáva —) nemohla už žalujúca s účinnosťou proti G-ovi vystupovať dotyčne zaplatenia kúpnej ceny, ale bolo to povinnosťou berného úradu, lebo zabavením vstúpil do práv žalujúcej, tak že zrejme, opominuvši vytýkanú činnosť, vystupoval už ako rovnocenný právny subjekt. To isté platí o tom, že finančný erár, dosiahnuvší pravoplatného rozsudku proti G-ovi, nevymáha zabavenú pohľadávku, prípadne že pre tú

pohľadávku nariadenú exekúciu zastavil, lebo tá činnosť — vytýkané neprevedené a i prevedené výkony — v žiadnom prípade neboly úradnými výkonmi orgánu štátu ako nositeľa štátnej svrchovanosti. Po vykonanom zabavení pohľadávky mal žalovaný štát v pomere k žalujúcej a v pomere ku G-ovi postavenie strany súkromnej a nie nadriadenej vrchnosti. Patrí preto tento spor pred súd príslušný podľa občianskeho súdneho poriadku, t. j. pred súd dovolaný.

N a j v y š š í s ú d napadnuté usnesenie potvrdil z jeho v podstate správnych dôvodov, lebo žalobný nárok na náhradu škody nemá vôbec čo činiť s konaním resp. opominutím finančných úradov ako takých, ale vyzodpovedaný je výslovne z konania resp. opominutia žalovanej strany ako vymáhajúcej veriteľky v bernej exekúcii na pohľadávku žalobníka ako daňového dlžníka. Ak má pri tom štát — ako to dovolací rekurz sám uznáva — ako zmocnenec daňového dlžníka voči poddlžníkovi postavenie strany súkromnej, nemôže tento zmocnenecký pomer v spornej otázke ani voči samému dlžníkovi mať povahu inakšiu.

Čís. 14235.

Nárok na náhradu pre bezdôvodné zrušenie zasnúbenia treba posudzovať podľa práva, platného v mieste, kde zasnúbenie bolo uzavreté.

(Rozh. z 12. III. 1935, Rv IV 624/33.)

Žalobu, domáhajúcu sa náhrady pre bezdôvodné zrušenie zasnúbenia, súd prvej stolice zamietol, odvolací súd medzitýmnym rozsudkom vyslovil, že žalobný nárok je dôvodom po práve.

N a j v y š š í s ú d dovolaniu vyhovel, rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobu zamietol. D ô v o d y:

Rozsudek odvolacieho soudu je pochybený. Tento jeho nedostatok je zaviněn tím, že odvolací soud se obmezil na zkoumání otázky, zda žalovaný byl snoubencem Milady R. a zda bezdůvodně zrušil zasnoubení, neuvažoval však o další, pro řešení sporu důležité otázce, zda podle hmotného práva je žalovaný zavázán k náhradě, které se žaloba domáhá.

Není sporu mezi stranami o tom, že skutkový děj, ze kterého odvozuje žaloba svůj nárok, se odehrával v Čechách, takže pro posouzení jeho právních následků je směrodatný občanský zákon platný v Čechách; jde o náhradu škody způsobené bezdůvodným zrušením zasnoubení a proto je žalobní nárok posuzovati podle obecného občanského zákoníka.

Čís. 14236.

Zo smluvy, uzavrenej centrálou, nemôže byť žalovaná filiálka.

(Rozh. z 13. III. 1935, Rv III 1023/33.)

N a j v y š š í s ú d zmenil žalobe vyhovujúci rozsudok odvolacieho súdu a žalobu zamietol z týchto d ô v o d o v: